Anul al 61-lea
6 Pagini

EXEMPLARUL 7 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939.

Nr. 150 Vineri 2 Iunie 1944
6 Pagini

ABONAMENTE
PROVINCIA:
Lei 500 pe 3 luni
Lei 900 pe 6 luni
Lei 1700 pe 12 luni
CAPITALA:
Lei 570 3 luni
Lei 1000 6 luni
Lei 1900 12 luni

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR 6 luni 400 lei 12 luni 800 lei.
U. COPIILOR 6 l. 320 lei-12 l. 600. RADIO U. 6 l. 500 lei-12 l. 960 Z. ŞTIINŢELOR 6 l. 500-12 l. 960 lei. VESELIA 6 l. 260-12 l. 500 lei. TR. SUFLET 6 l. 240-12 l. 480 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAŢIA SIBIIU

O REALĂ MUNCĂ DE INTERES OBŞTESC

Prestarea muncii obligatorii individuale în interes obştesc trebue privită, în aceste grele zile prin cari trec ţara şi neamul, ca un comandament de solidaritate naţională. Timpul liber al tuturor oamenilor valizi poate fi cu folos întrebuinţat în diferite ramuri de activitate şi nimeni nu trebue să se eschiveze dela această îndatorire.

În legătură cu această prestare de muncă obligatorie individuală, revenim asupra multiplelor posibilităţi pe cari le au cei refugiaţi la sate, de a contribui la o îmbunătăţire a vieţii rurale, la o înţeleaptă îndrumare a populaţiei satelor, la ajutorarea, prin muncă efectivă, a gospodinelor sătence, la educarea copiilor, la îmbunătăţirea stării sanitare şi chiar la o serie întreagă de munci agricole la care tineretul refugiat ar putea înlocui braţele cari lipsesc. După cum am spus şi în alte articole în cari ne-am ocupat de această chestiune, prezenţa unui atât de mare număr de orăşeni în comunele rurale nu trebue să lase numai amintirea vremurilor de restrişte de azi, ci să lase şi urme binefăcătoare. Cu alte cuvinte, exodul acesta dela oraşe la sate să fie un prilej pentru acea campanie de ridicare a nivelului de viaţă în satele noastre, despre a cărei necesitate se vorbeşte de atâta vreme, care a figurat în mai toate programele politice şi administrative şi în jurul căreea s'a făcut până acum mai mult paradă şi parodie, decât acţiune efectivă şi solidă. Să intre deci orăşenii şi orăşencele în casele ţăranilor cu efatul bun şi cu exemplul acţiunii imediate pentru îmbunătăţirea higienei gospodăriei. Să se ocupe orăşencele, şi cele tinere şi cele mai îr vârstă, de curăţenia corporală a copiilor de ţărani, de educaţia lor, de instrucţia lor. Acolo unde gospodăria ţărănească este încărcată de nevoi şi cu copii numeroşi, să intervie generozitatea şi din prisosul gospodăriilor urbane strămutate la sate, să se acopere lipsurile celor ţărăneşti.

Funcţionarii refugiaţi să dea sprijinul priceperii lor şi al muncii lor organelor administrative locale. Se pot organiza şezători instructive şi distractive pentru populaţia rurală, la care participarea orăşenilor poate fi de un real folos. Duminicile şi sărbătorile, participarea orăşenilor la slujbele religioase trebue să fie o pildă a unităţii naţionale.

Sunt, printre refugiaţi, mulţi cari se pricep în agricultură şi cunosc temeiurile ei. Prin sfaturile lor, prin prezenta lor, pe câmp alături de ţărani, aceştia pot fi îndrumaţi spre un mai bun randament al muncii lor. Mulţi din cei refugiaţi la sate au constatat acolo lipsuri în legătură cu nevoile elementare ale vieţii. Aceste constatări nu trebue să rămână platonice şi cei cari le fac să procedeze imediat la îndreptarea răului, la realizarea îmbunătăţirilor, contribuind şi cu banul lor şi cu munca lor la transpunerea în fapt a realizărilor.

Iată o serie întreagă de prestări de munci individuale de interes obştesc cari ar trebui organizate fără întârziere. Odată cu aplicarea legii pentru chemarea la prestarea muncii obligatorii individuale, credem că nu trebue să se piardă din vedere situaţia creată prin deplasările masive dela oraşe la sate şi să se întrebuinţeze pe loc, printr'o organizare sistematică, priceperea şi munca fiecăruia în interesul ridicării vieţii noastre rurale, atât din punctul de vedere material, economic şi sanitar, cât şi din punct de vedere cultural.

Şi se va face astfel, într'adevăr, o operă de interes social şi naţional.

IDEEA SECURITĂŢII SOCIALE

de VINTILĂ PANTAZOPOL

II

Sub influenţa acestor curente care frământă pretutindeni gândurile de mai bine ale omenirii, America a elaborat şi ea un plan al securităţii sociale, aşa numit planul Roosevelt.

Este foarte puţin cunoscut şi, mai ales, foarte puţin popularizat, pentrucă, după cât se pare, America, unde *economicul* primează, l-a primit dacă nu cu ostilitate, cu foarte multe rezerve.

Planul Roosevelt, voluminos ca şi planul Beveridge, se ocupă mai puţin de asigurările sociale, americanii având cu totul altă concepţie despre acest sistem al securităţii sociale.

Pentru americani, important este — în clipa de faţă mai ales — cum se vor rezolva după războiu, problemele vitale ale muncii.

Va veni o epocă de stagnare, fără îndoială, de marasm economic, cu vaste repercusiuni sociale, cărora planul Roosevelt încearcă să le găsească remedii.

America prevede *şomajul* şi caută mijloacele de combatere. America proclamă principiul *dreptului la muncă*, fără, însă, ca planul Roosevelt să profetizeze şi mijloacele prin care să se asigure dreptul acesta.

Socotim problema din cele mai importante, ce se va pune mai curând sau mai târziu în toată omenirea 'bântuită de războiu.

Şomajul este spectrul viitorului, consecinţa logică a celei mai formidabile încleştări omeneşti.

Ce se vor face în momentul încheierii păcii, milioanele şi milioanele de lucrători întrebuinţaţi astăzi în uzinele de armament? Se vor transforma aceste uzini, ca la un semn magic, şi muncitorii îşi vor putea schimba pe loc, profesiunile?

Reeducarea profesională va cere timp şi în spaţiul acesta, cum se va preveni şomajul?

Atâtea întrebări cu nelămurit răspuns, valabile nu numai în America, dar pretutindeni.

Planul Roosevelt pune multă bază pe sistemele de organizare administrativă ale Statului şi, în adevăr, este o problemă de pură gospodărie administrativă, specifică fiecărei naţiuni.

Poporul care va şti să-şi organizeze mai bine munca, va suferi mai puţin.

Şomajul este un semn al depresiunilor economice, dar şi al indolenţei Statelor. Statele au datoria să-l prevină printr'o susţinută politică de reconstrucţie şi o cuminte raţionalizare a muncii.

Planul Roosevelt, după cât se pare, se gândeşte şi la o primă operă de *asistenţă publică*.

Şi greşeşte. *Asistenţa publică nu constitue un remediu, mila n'a fost nici când un stimulent; din contra, o invitaţie la lene.*

Adevărul este verificat şi experienţa Angliei n'a dispărut încă din mintea noastră.

(Continuare in pag. 2-a)

DRUMUL PROPĂŞIRII

de I. VION

Roadele sforţărilor colective, bazate pe dictonul valabil pretutindeni „unirea face puterea", au dus, în ultimele decenii în deosebi, din ce în ce mai mult organizarea economică spre o diriguire de stat, cu limitarea treptată a iniţiativei şi deci a muncii şi a câştigului individual.

Această politică era recomandată nu numai spre a găsi roadele graţie cărora o ţară realizează progresele tehnice şi culturale necesare vieţii comunităţii naţionale, ci propăşirea prin muncă a celor mulţi este socotită, potrivit acestei concepţii, mai posibilă, mai garantată, prin substituirea Statului în mai toate locurile unde altă dată activau capitalul, priceperea, grijile, riscurile şi câştigurile particularilor.

Firească, nu este vorba de preponderenţa pe care Statul trebue să o aibe în vreme de războiu, ci de o directivă economică permanentă, socotită în multe ţări drept cel mai potrivit mijloc pentru stabilirea unei mai juste nivelări sociale, prin înlăturarea disproporţiei de câştig dintre capital şi muncă.

In legătură cu comparaţia făcută zilele trecute, în cuprinsul unui articol, între străduaniile furnicilor şi ale oamenilor de a-şi reconstrui căminul distrus de prăpăd, un cititor ne atrage atenţia că, spre deosebire de sforţările colective ale furnicilor, oamenii nu se îngrijesc să refacă bunurile comune, aparţinând tuturor, chiar dacă sunt în păstrarea vremelnică a slujitorilor colectivităţii, ci se ocupă să îşi refacă avutul lor, căminul lor propriu.

Citând imobile din Bucureşti aparţinând colectivităţii, cari au rămas aşa cum le-au răvăşit bombele, pe când şi cel mai sărac dintre oameni s'a îngrijit să salveze ce se mai putea din casa şi din mobilele distruse, făcând tot posibilul ca eventualele intemperii să nu-i sporească pagubele, concluzia vine dela sine: particularul îşi îngrijeşte avutul, pe când colectivitatea nu găseşte în imputerniciţii ei aceeaşi promptitudine şi aceeaşi grije pentru nişte bunuri cari sunt ale tuturor.

Acest amănunt, care pare fără importanţă, constitue totuşi o indicaţie preţioasă pentru felul cum trebue îndrumată viaţa economică în toate variatele ei forme.

O colectivizare a bunurilor şi a muncii sub o diriguire unică — a Statului — nu poate fi rodnică dacă în sufletele celor cari o păzesc, o administrează şi o însufleţesc, nu este înrădăcinată aceeaşi lăudabilă pasiune de a apăra existenţa bunurilor, de a fructifica munca şi de a garanta propăşirea, cum ar avea-o dacă ar fi vorba de propria lor avuţie.

State mari din Occident au făcut experienţa că şi în domeniile unde sunt exclusivisme, apropiate de monopoluri, şi acolo trebue o împătrită grije, pentru ca producţia, rentabilitatea şi păstrarea patrimoniului iniţial să nu fie într'o stare de vădită inferioritate faţă de ţările în cari, primând iniţiativa particulară în concurenţă liberă şi fără aportul avuţiei comune, veniturile colectivităţii sunt mai mari, datorită unei gospodării atente şi prevăzătoare.

Semănătorii de idei, iniţiatorii reformelor pe baza cărora omenirea este în continuă evoluţie, ştiu că munca lor este asemănătoare cu a plugarului care trebue să ştie în ce teren trebue pusă sămânţa să rodească şi nicăieri nu este mai demn de ţinut în seamă terenul decât în mentalitatea şi dispoziţiile celor cu cari am voi să lărgim colectivizarea activităţii economice substituind-o vechiului dar încercatului sistem al iniţiativei particulare, al grijei celui care are şi riscul şi câştigul, spre deosebire de cei cari au câştigul, dar riscul îl suportă colectivitatea.

Pentru opera de refacere, de reconstrucţie şi de pansare a rănilor, în Europa de mâine fiecare naţiune trebue să-şi dea seama ce are de făcut pe tărîmul economic şi social spre a-şi asigura continuitatea şi propăşirea potrivit situaţiei fiecăreia şi spiritului de care va fi animată viaţa internaţională în ce priveşte legile diriguitoare ale schimburilor.

LUPTELE DE PE FRONTUL ITALIAN

Berlin, 31 (Rador). — **Se dau următoarele amănunte cu privire la luptele din Italia:**

Greaua luptă defensivă dela aripa de vest a frontului italian a continuat şi Mari în tot cursul zilei cu o violenţă nemicşorată.

După o luptă înverşunată, atacatorii au putut realiza câteva breşe locale mai mici, care însă în cea mai mare parte au fost eliminate prin contraatacuri imediate.

Şi o pătrundere efectuată acum două zile la vest de Lanuvio a putut fi Marţi redusă şi mai mult printr'un contraatac dat de grenadierii germani.

Formaţiunile atacatoare americane şi britanice au fost sprijinite de foarte puternice escadrile de avioane de bătălie şi unităţi de tancuri.

Din aproximativ 350 de tancuri atacatoare, au fost Marţi cu siguranţă nimicite 78.

La sud de Valmontone, formaţiile de infanterie nord-americane au atacat de mai multe ori în cursul zilei, dar au fost pretutindeni respinse în mod sângeros.

Printr'un contraatac, grenadierii blindaţi germani au putut cuceri câţiva kilometri de teren.

Dimpotrivă, trupe de munte marocane au reuşit în câteva locuri să pătrundă în liniile germane şi astfel, să intre mai adânc în flancul unei poziţii de baraj germane.

Contramăsurile corespunzătoare sunt actualmente în curs.

Din celelalte sectoare ale frontului de atac din sudul Italiei nu există în clipa de faţă alte amănunte.

❖

Berlin, 31 (Rador). — **Se dau următoarele amănunte cu privire la luptele din Italia:**

Deşi marea bătălie defensivă con'inuă cu o intensitate egală la aripa apuseană, situaţia depe frontul Italiei nu a cunoscut nici o schimbare fundamentală.

Majoritatea violentelor atacuri, sprijinite de o desfăşurare enormă de avioane de bătălie şi de tancuri în sectoarele Aprilia şi Lanuvio, s'a năruit mai înainte de a atinge liniile germane cu pierderi sângeroase şi materiale de o gravitate extremă.

Slabe pătrunderi locale au putut fi eliminate sau zăvorite în mod eficace prin contraatacuri imediate.

O operaţie germană, la sud-vest de Lanuvio, s'a soldat în cursul zilei cu închiderea unei breşe din ajun.

Numărul tancurilor distruse de artileria antiaeriană, de vânători antitanc şi de maşinile de luptă dela distanţă mică, dovedeşte atât violenţa luptelor, cât şi enorma pierderilor suferite de formaţiile anglo-americane.

Fără a exagera, se poate constata că forţele unei divizii blindate americane au fost nimicite Marţi într'o largă măsură.

In regiunea Velletri-Valmontone, grenadierii antitanc germani şi-au păstrat pretutindeni poziţiile.

Dimpotrivă, o situaţie în mod trecător dificilă s'a ivit în sectorul învecinat, la răsărit, prin faptul că părţi dintr'o divizie marocană au reuşit, traversând muntele, să cadă în spatele primelor linii germane.

Comandamentul german, dându-şi seama la timp de situaţie, a ordonat primelor linii să procedeze la o schimbare de front şi să se îndrepte împotriva forţelor apărute în spatele lor, păzindu-se prin puternice arieregărzi.

In acelaşi timp, rezervele locale au protejat liniile de întărire imediat ameninţate şi au împiedicat pe marocani să-şi continue înaintarea în liniile din spate.

In urma acestei decizii rapide, invadatorii au fost surprinşi şi apărătorii germani au putut să se desprindă pe toată lărgimea frontului pentru a ocupa linia de front mai scurtă, pricinuind marocanilor şi formaţiilor nordamericane, atacând de flanc, pierderi foarte grele.

In cursul acestei operaţii, trupele germane au ocupat poziţii situate pe înălţimi imediat la nord de Frosinone.

Depe celelalte sectoare ale frontului din Italia nu se comunică niciun eveniment deosebit.

RELUAREA ACTIVITĂŢII PE FRONTUL DE RĂSĂRIT

Berlin, 31 (Rador). — **Se dau următoarele amănunte asupra luptelor de pe frontul de răsărit:**

După o acalmie completă aproape de mai multe zile, au avut loc Marţi la aripa de sud a frontului de est, în sectorul dela nord de Iaşi, lupte mai însemnate.

In acest loc, formaţii de tancuri, sprijinite de infanterie, au fost puse în acţiune în primele ore ale dimineţii de Marţi de către germani pentru a efectua o acţiune parţială cu ajutorul a numeroase baterii de obuziere şi avioane de bătălie.

Comandamentul german a căutat prin această operaţie să cucerească o înălţime dominând teritoriul aflat în mâinile bolşevicilor.

Cu tot dispozitivul eşalonat în adâncime al poziţiilor sovietice şi în ciuda fortificaţiilor întărite extraordinar cu numeroase baraje de mine, formaţiile de atac germane au atins după o înaintare plină de elan, obiectivele prevăzute în interval de câteva ore.

Mai multe contraatacuri sovietice au fost respinse în faţa liniilor de curând ocupate şi care fuseseră amenajate în mod rapid pentru apărare.

Luptele au continuat Marţi seara, pentru o localitate situată la aripa stângă a frontului de atac, apărată cu o înverşunare deosebită de bolşevici.

Deşi această acţiune nu a avut decât un caracter local, succese foarte însemnate au putut fi înregistrate.

Numărul prizonierilor şi prada de războiu nu este încă cunoscută până acum.

Se poate admite cu certitudine că numeroase tunuri şi arme de infanterie grele au căzut în mâinile germanilor.

Aviaţia militară germană a distrus ea singură, punând în acţiune în mod intens avioane de bătălie şi antitanc, 34 de tunuri şi două tancuri.

Pe de altă parte, ea a doborît pe deasupra câmpului de bătălie 69 de avioane sovietice, care încercau să stingherească atacurile aeriene germane.

Au fost pierdute trei avioane germane.

In zona din faţa Carpaţilor, trupe ungare au curăţit în cursul zilei o străpungere obţinută de sovietici în primele ore ale dimineţii, la nord de Jablonov. Au fost făcuţi prizonieri.

Grenadieri antitanc germani au făcut deasemeni numeroşi prizonieri la sud de Terechkowze, continuând o acţiune a trupelor de şoc.

In celelalte sectoare ale frontului de răsărit, nu au fost lupte demne de semnalat.

Dimpotrivă, arma aeriană germană a putut continua, atât ziua cât şi noaptea, lupta contra căilor de comunicaţie sovietice.

După atacurile date împotriva gării Proscurov, numeroase incendii şi violente explozii au fost observate.

In sectorul mijlociu al frontului, atacurile împotriva gărilor Kazatin şi Korosten au fost deasemeni încununate de succes.

Vase scufundate de submarinele germane

Berlin, 31 (Rador). — **Submarinele germane au scufundat în diferitele regiuni maritime şapte vapoare, cu o deplasare totală de 29.500 de tone.**

Două din aceste vase au fost nimicite în Marea Neagră.

Rezultatul scufundărilor pe luna Mai este astfel, cu 12 vase şi cu un tonaj total de 59.500 tone, cu aproximativ 10.000 de tone mai mic decât cel din luna precedentă.

Deşi tonajul distrus este ceva mai mic, numărul vaselor scufundate este numai cu unul mai puţin faţă de luna precedentă.

Alte cinci vase au fost lovite cu torpile, ale căror rezultate nu au putut fi constatate cu precizione.

La cele opt distrugătoare de escortă care au fost anunţate ca scufundate, trebue să se adauge, în baza ultimelor rapoarte de pe bordul submarinelor, alte opt, dintre cari trei de tip mai mic au fost torpilate în Marea Neagră.

In cursul lunii Mai au fost astfel nimicite alte 16 vase de escortă.

In plus, submarinele noastre au reuşit să doboare şase avioane atacatoare.

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 31 MAI 1944

Pe Nistrul inferior şi în Basarabia de mijloc, nici o activitate de luptă importantă.

In Moldova, la nord de Iaşi, un atac al trupelor germano-române, sprijinit de care de luptă şi de aviaţie de bombardament şi asalt germană şi română, a reuşit să străpungă poziţiile inamice — puternic fortificate şi eşalonate în adâncime — respingând forţele sovietice spre nord.

Toate contraatacurile ruse au rămas fără rezultat, trupele proprii menţinând terenul cucerit.

In aceste lupte, au fost doborîte 69 avioane inamice.

In cursul dimineţii, un mare număr de avioane de bombardament americane, escortate de avioane de vânătoare, au bombardat oraşele Ploeşti şi Turnu-Severin, provocând — din nou — pagube în cartierele de locuit şi pierderi în rândurile populaţiei civile. Au fost doborîte mai multe avioane inamice cu 4 motoare.

PRIN TOANCELE BARAJULUI MOLDOVENESC

URMÂND PE MAREŞAL CĂTRE FRONT

LÂNGĂ CTITORII DE VOEVOZI.—SOLIE DE IZBĂVIRE.—MOLDOVA SUPREMELOR JERTFE...

I

La o baterie de artilerie, pe malul drept al Siretului

„Christos a înviat!"...

...In faţa icoanei făcătoare de minuni a Precistei, la amiaza acestei mohorîte zile de ploaie, niciun drumeţ nu ar desluşi pe Mareşalul Antonescu sub capela ostaşului aceluia care, smerit înclinat, ascultă cântările maicilor din vechea mănăstire moldovenească. In ţara brazilor şi a străvechilor ctitorii voevodale, soldatul acesta aduce solie de isbăvire celor pe care ameninţarea sovietică i-a apropiat de rânduiala căluşelor şi a şireangului. Graiurile preoţilor şi ale călugăriţelor se înalţă către bolţi, din penumbrele luminate de chipul enigmatic al Sfintei Ana..

„Christos a înviat!"...

Conducătorul s'a înclinat discret. Omul acesta cu dublu destin, — Cârmuitor şi Mareşal, ieri, astăzi soldat şi samaritean, îşi tăinueşte credinţa în divinitate, dând necontenit impresia că s'a oprit doar întâmplător lângă candelele altarelor, şi reluând îndată după închinare firul osândei sale de dregător suprem:

— „Cum vă înţelegeţi cu armata?... Generale..., — aşa dar controlezi necontenit ca cei din prima linie să primească la timp şi fără greş suplimentul de hrană pe care l-am alocat!... Efectivele, văd că le ai complete... Pe de altă parte, ştiu că ai dat un ofiţer şi diviziei în subordine... Conservele trupei... Caii... Samarele... Să ceri Marelui Stat Major.. Să-ţi dea"...

Amănuntele cele mai mărunte, ca totdeauna, au fost cercetate în inspecţia de adineaori de către Mareşal, care acum le trece iarăşi în revistă, la despărţirea de comandantul sectorului.. A încărunţit şi generalul..., dar pe chipul ofiţerului strălucit care odinioară făcea impresia unui general de brio şi de conferinţe sclipitoare, lumina părului alb şi prestigiile frontului au aşternut un ton de dominatoare autoritate. Cine ar fi putut bănui că, din acest ataşat militar cu vervă de salon şi cultură prestigioasă, avea să se reveleze omul autentic de războiu care astăzi se avântă necontenit către linia întâia, ieri mitraliat în maşină de un „Rata" sovietic, mereu cu ochii către orizont, să alerge, să controleze, să vadă!... Postul lui de comandă face la fiecare prilej sau pretext un nou salt înainte, tot înainte, mereu mai aproape de inamic, mereu mai alături de inima soldaţilor. Cu asemenea căpetenii se ţine astăzi frontul barajului moldovenesc, pe măgurile acestea lângă ale căror transee pasc mioarele ciobanilor...

MOLDOVA, CU RANA DIN MIAZĂ-NOAPTE

— „Utilizaţi pretutindeni cât mai judicios terenul... Prizonierii să fie evacuaţi cât mai grabnic... Să nu rămână prin păduri material părăsit... Mereu, trupa de recuperare!... Aţi văzut că acum, cu râvnă de faptă şi abia o lună după invazie, s'au convins toţi soldaţii noştri că nu este greu să-i bată pe bolşevici!... Amelioraţi transmisiunile, desăvârşiţi camuflajul!... Asiguraţi perfect focul, folosiţi metodic brandturile!... Mare grijă la evacuarea răniţilor!... La inspecţia din luna trecută, am găsit un caporal cu piciorul cangrenat: faceţi imediat severe anchete spre a afla pricina şi spre a pedepsi aspru pe vinovat!... Nu există scuză!... Inseamnă că ostaşul a fost adus târziu la postul de ajutor!... De ce?... De ce?...".

...O cupolă de rugină, sub luciul umed al ploii... Este mănăstirea... unde poposim după ce am svârlit în goană o privire fugară către satul din apropiere.

...Este colo, dincolo de creasta acestei colinde, linia de foc. Acolo începe regatul acela temut şi misterios, în care pietrele şi fiinţele îşi schimbă înfăţişarea, în care totul pare halucinant şi ireal, sub înveliuitoarea pândă a morţii... *Frontul*, — este aci, în stânga, împărăţia aceasta a capcanelor vrăjmaşe şi a speranţelor româneşti, încredinţate oştenilor care, între două trageri cu mitraliera, lăcrămează privind în tăcere o fotografie de soţie, ultima scrisoare a mamei, sau o bucăţică bălană de copil...

A săpat rană adâncă în trupul Moldovei noastre, frontul acesta... Mohorîtă sub bicele plumburii ale ploii, în lumina acestui amurg de primăvară, Moldova îşi desfăşoară totuşi fără vaete destinul de sacrificiu şi splendorile vegetale, căruntă de flori parfumate şi de proaspete lacrimi... Mareşalul a oprit automobilul lângă un pâlc de premilitari, cu straie ciobăneşti:

— „Ce aţi mâncat voi astăzi?... Lucraţi aici la şosea?... Dar de dormit, unde dormiţi?"...

Adolescenţii arată cu mâna undeva, către satul vecin care se zăreşte pe sub arcadele mlădiate deasupra drumului de nişte tei uriaşi, cu crengile majestuos echilibrate ca nişte braţe de candelabre... Dinspre dreapta se ivesc în calea noastră tăcute păduri, către stânga se întind văi melodios ondulate, potolite volute de dealuri, căsuţe de ţară sau castele singuratece dominând talazurile păscute de cai sburdalnici. Este Moldova păşunilor şi a sirepelor herghelii, ţara holdelor mlădiate pe coline unde rodeşte floarea grâului românesc...

Automobilul Mareşalului lunecă acum dealungul văei pe lângă svelte brişci cu arcade de lemn deasupra greabănului căluţilor, printre stivele buştenilor de brazi care îşi aşteaptă plutaşii... Este Moldova cu armonioase nume de femei şi de sate,— Oltiţa, Stănişoara, — gazdă ospitalieră în vremurile bejeniei de acum un sfert de veac, astăzi la rândul ei mutilată şi pribeagă... Este pământul cu ursita de iertată şi de înălţare a baciului din *„Mioriţa"*, Moldova a cărei imagine ai vrea să o poţi trimite de aci Oltenilor: ca o pildă, unora, — câtorva ba încă chiar ca o mustrare...

ACOLO UNDE PĂLPĂIE NĂDEJDEA

— „Ia seamma, domnule general, disciplina şi ordinea dela Comandant pornesc!..."

...Cât durase convorbirea cu şeful sectorului, la ieşirea din coliba comandantului, Conducătorul păruse că nu a remarcat că în faţa Mareşalului, generalul, tot îndoia puţin din genunchiu, dregându dela acea ţinută care, mai ales sub epoletul de aur, stă atât de bine soldatului... Dar acum, ca totdeauna, mustrarea soseşte întârziată şi piezişă, când nici nu te mai aşteptai, în plină discuţie despre amplasamentul brandturilor.

Pentru ostaşul din Mareşalul Antonescu, detaliile acestea nu sunt litere inerte de regulament militar. Veteranul acesta, tocmai fiindcă a cunoscut preţul ordinei şi miracolele disciplinei, crede în victorie şi nu se lasă clintit din speranţă. Iar alături şi în jurul lui, fără propovăduire de biruinţă şi fără ordonanţe administrative, îşi mărturisesec prin faptă eloquentă şi Moldovenii ţinutului nestrămutata credinţă în isbăvire şi în isbândă. Gardul şubred de colo, privit, a fost gospodăreşte dres chiar ieri: este albă ca frunza de crin scândura bătută de gospodar deacurmezişul spetezelor înegrite de ninsoarea leaturilor... Pe prispa gospodăriilor, la un kilometru de front, moldovencele dereteacă şi mătură, cuminţi. O nevastă, nepăsătoare la ecourile bateriilor spală voiniceşte geamurile. S'a aflat în regiune că de două zile a poposit lângă batalioane Mareşalul Conducător, şi printr'o misterioasă telepatie s'a difuzat până departe certitudinea de renaştere românească. Admirabilă pildă de trezărire vitală; rar exemplu de tenacitate a unor oameni care nu se clintiră din ogorul unde i-au vroit ursitele!... Cutremurător apel de luptă şi de bărbăţie al unor biete femei care, rămânând acolo unde aveau un destin de împlinit par să dea existenţei lor efemere înţelesul unei milenare predestinări, rosturile unei închinări, semnificaţia unei adevărate magistraturi de permanenţă... Este ceeace a vrut Mareşalul Antonescu, este ceeace porunca lui nu a aflat la dregătorii care au primit-o, dar află acum la norodul care a presimţit-o prin divinator instinct... Şi este şi un

(Continuare in pag. 2-a)